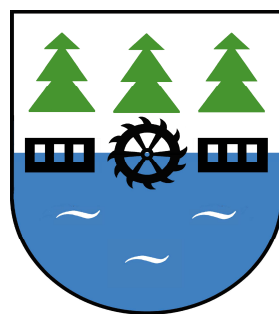

Załącznik do Uchwały nr XVIII/125/12
Rady Miejskiej w Czersku
z dnia 21 czerwca 2012 r.

Plan odnowy miejscowości

Odry

2009-2017

Spis treści

Wstęp	3
I. Charakterystyka sołectwa	5
1. Położenie, powierzchnia, liczba ludności.....	5
2. Historia	6
3. Przestrzenna struktura miejscowości.....	8
II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	9
1. Zasoby przyrodnicze	9
2. Dziedzictwo kulturowe	12
3. Obiekty i tereny	14
4. Infrastruktura społeczna	15
5. Infrastruktura techniczna	16
6. Gospodarka i rolnictwo	17
7. Kapitał społeczny i ludzki	17
III. Ocena mocnych i słabych stron sołectwa	18
IV. Opis planowanych zadań na lata 2009-2019	22
IVa. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne	27
V. Podsumowanie	28

Wstęp

Niniejsze opracowanie pn. „Plan odnowy miejscowości Odry” zawiera wspólnie omówioną i zrównoważoną wizję sołectwa oraz ukierunkowanie jego rozwoju na dziesięć kolejnych lat. W sposób gruntowny „Plan odnowy” ma konkretyzować i definiować zadania, które są niezbędne i wykonalne do zrealizowania na terenie sołectwa, mając na uwadze jego specyfikę i zdiagnozowane potrzeby. Z powyższego wynika, że „Plan odnowy miejscowości Odry” pełni funkcję dokumentu strategicznego dla sołectwa, stanowiącego jednocześnie jedno z podstawowych narzędzi, które są niezbędne lokalnej społeczności do ubiegania się o bezzwrotne dotacje ze środków UE na rozwój swojej wsi.

Stworzenie takiego planu jest możliwe tylko i wyłącznie dzięki aktywnemu współdziałaniu mieszkańców, którzy najlepiej potrafią określić potrzeby swojej społeczności. Plan jest efektem otwartej dyskusji przedstawicieli społeczności Odrów, prowadzonej w formie spotkań, zebrań i warsztatów, podczas których mieszkańcy sołectwa decydowali o przyszłości i kierunkach rozwoju swojej wsi i sołectwa Odry. Warto dodać, że prace nad „Planem odnowy miejscowości” mają również niezaprzeczalną funkcję integrującą i aktywizującą lokalną społeczność. Po prześledzeniu przebiegu tych prac można zauważyć, że to właśnie od woli, aktywności i kreatywności samych mieszkańców zależy bezpośrednio rozwój ich wsi, a co za tym idzie - poprawa jakości życia. Całokształt prac nad wykonaniem „Planu odnowy miejscowości Odry” nadzorował Sołtys wsi Odry, członkowie Rady Sołectkiej oraz przedstawiciele Stowarzyszenia na Rzecz Szkoły w Odrach i rozwoju lokalnego, przy wsparciu pracownika Urzędu Miejskiego w Czersku, którego zadaniem było czuwanie nad zgodnością „Planu” ze strategicznymi celami i dokumentami gminy Czersk. Prace nad niniejszym dokumentem poprzedziła inwentaryzacja zasobów sołectwa, które bezsprzecznie stanowią podstawy do zrealizowania określonej w „Planie” przyszłościowej, docelowej wizji sołectwa. Wykonano także diagnozy barier, zagrożeń, oraz silnych i słabych stron sołectwa. Biorąc za podstawę te ustalenia określono dokładne działania o charakterze priorytetowym dla sołectwa, które są potrzebne, jak i realne do wykonania.

Grupa robocza stworzyła zrównoważoną koncepcję nowoczesnego, przyszłościowego sołectwa, będącego odzwierciedleniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Podsumowując, „Plan odnowy miejscowości Odry” opiera się na trzech priorytetowych założeniach:

1. Rozwój turystyki wiejskiej na terenie sołectwa Odry z wykorzystaniem jego naturalnych walorów oraz stworzeniem stosownej infrastruktury turystycznej
2. Odbudowa i wzmacnianie tożsamości kulturowej oraz aktywizacja mieszkańców poprzez szkolenia, kierowane do różnych grup mieszkańców, wykonanie obiektów użyteczności publicznej
3. Wykonanie niezbędnych prac z zakresu infrastruktury drogowej i sanitarnej, które wydatnie poprawią jakość życia społeczności Odrów.

I. Charakterystyka miejscowości.

1. Położenie, powierzchnia, liczba ludności.

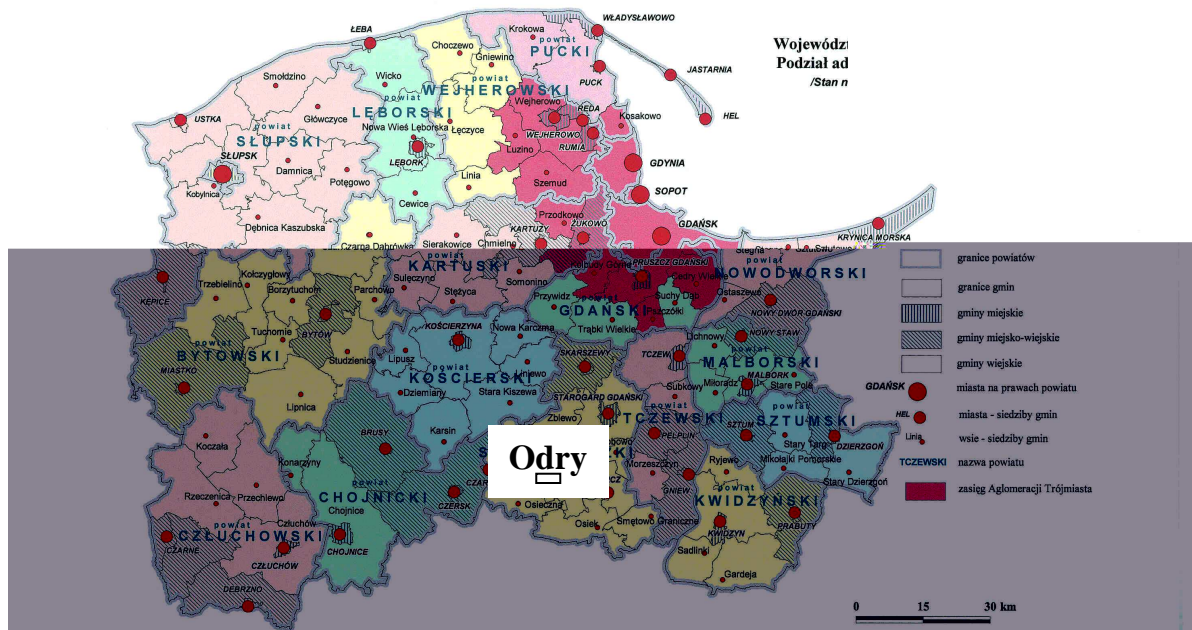
Sołectwo położone jest na południu Województwa Pomorskiego, w powiecie chojnickim, na północnym-wschodzie Gminy Czersk, 12 km od Czerska.

Sołectwo otoczone jest zwartym kompleksem leśnym, administrowanym przez Nadleśnictwo Czersk.

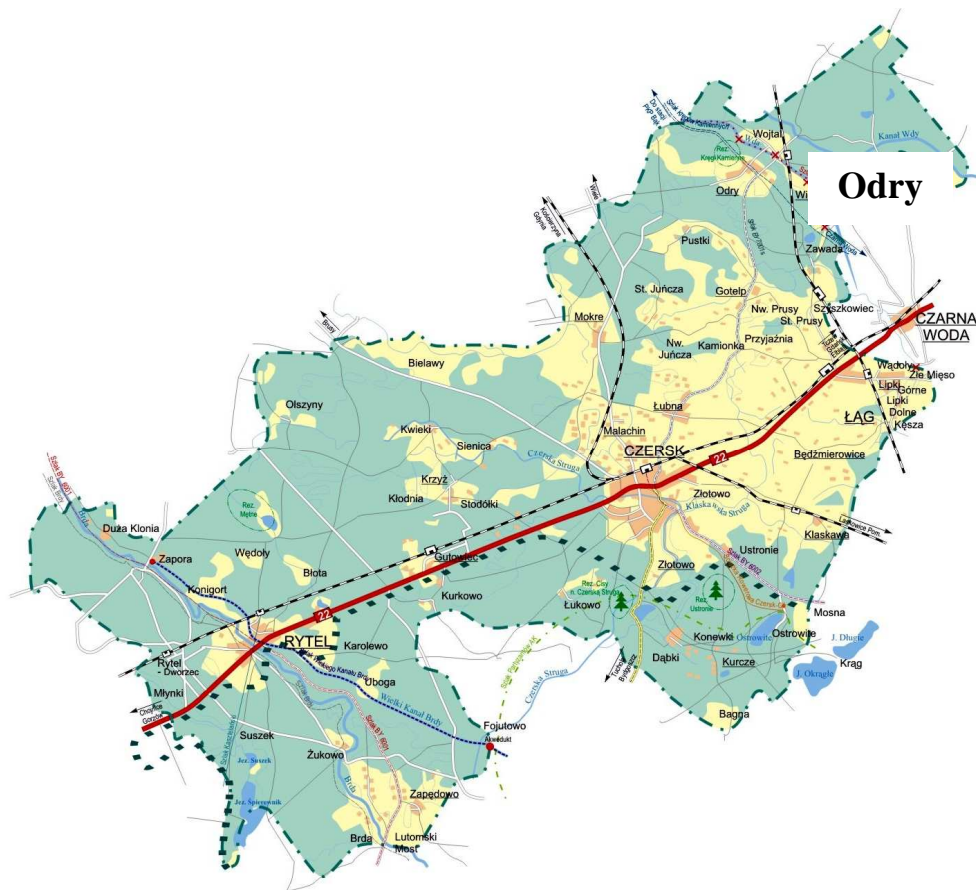
Terytorium sołectwa obejmuje obszar 3527 ha z czego 70% to lasy. W jego skład wchodzi: wieś kaszubska Odry (kaszb. Òdrë), wieś pogranicza kaszubsko-borowiackiego Wojtal, osada Uroża. Miejscowości na terenie sołectwa mają charakter rekreacyjny i turystyczny.

Tereny te charakteryzują się łagodnymi wzniesieniami i dobrym nawodnieniem. Przepływa tu rzeka Wda oraz jej kanał, na granicy sołectwa od strony południowo – wschodniej płynie rzeka Niechwaszcz (uznawana za jeden z piękniejszych szlaków kajakowych Borów Tucholskich).

Sołectwo należy do terenów słabo zaludnionych. Podczas sporządzania niniejszego Planu (październik 2009) tereny sołectwa zamieszkiwało łącznie 596 stałych mieszkańców, z których 397 mieszka w Odrach.

Województwo Pomorskie – podział administracyjny

gmina Czersk

2. Historia.

Pierwsza wzmianka o Odrach (wtedy *Odraw*) w historii pisanej pojawiła się w 1352 r. kiedy to komtur tucholski Konrad Sullenkop (w niektórych źródłach Konrad von Volcup) nadał dobra ziemskie miejscowej szlachcie, dokładnie *uczciwemu Marcionowi i jego bratu Wojciechowi*, dając tym samym początek rodowi Odrowskich. Ziemie te w tych czasach wchodziły w skład krzyżackiej komturii tucholskiego tzw. ziemi zaborskiej. W I połowie XV w. Odry miały status osady rycerskiej na prawie polskim. W XVI w. występują już jako wieś szlachecka.

Przedstawiciele rodu Odrowskich na początku XVII w. wystawili we wsi drewnianą kaplicę p.w. Znalezienia i Podwyższenia Krzyża św., która była pierwszą filią parafii wielewskiej. W 1739 r. chorąży pomorski i sędzia ziemski człuchowski Mikołaj de Kosobud Pawłowski, który za zasługi na rzecz króla Augusta III otrzymał majątek po Odrowskich, wystawił nową kaplicę o trzech ołtarzach: główny z obrazem Jezusa Ukrzyżowanego oraz

boczne poświęcone Matce Bożej Częstochowskiej i św. Barbarze. Po latach Pawłowscy osiedlili się we wsi Mokre, a dobra wsi Odrzy na początku drugiej połowy XVIII w. przypadły starszemu synowi Michałowi. W 1761 r. wydzierżawił majątek niemieckiemu ewangelikowi gburowi Lukasowi Heggerowi. W tym czasie dało się zauważyć duży napływ osadników niemieckich, a liczba katolików drastycznie zmalała do osiemdziesięciu. Brak patronatu spowodował w 1834 r. rozebranie kaplicy. Wyposażenie wnętrza przewieziono do Wiela i umieszczono w specjalnej dobudowanej bocznej kaplicy kościoła. Przez szereg lat mieszkańcy Odrów nie mieli własnej świątyni, aż do początku XX w. W 1913 r. Karsin stał się samodzielną parafią, do której przyłączono Odrzy. Rok później rozpoczęły się wspólne starania mieszkańców Odrów, Wojtala, Pustek i Miedzna o wybudowanie nowego kościoła.

W okresie 1914 – 1921 starano się o możliwość odprawiania ośmiu Mszy św. rocznie w oberży Władysława Gończy. W 1922 r. wyproszono 12 nabożeństw, a w międzyczasie zawiązano Komitet Kościelny, którego zadaniem było zbieranie funduszy na nową kapliczkę. 1 kwietnia 1929 r. przydzielono nowego duszpasterza, ks. Juliana Zawadzińskiego z Jezewa. Nabożeństwa w 1928 r. przeniesiono z oberży Chojeckiego (pierwotnie Gończy) do przybudówki w karczmie Jana Gromowskiego.

24 sierpnia 1931 r. rozpoczęto budowę świątyni, a uroczysta konsekracja miała miejsce dnia 16 lipca 1933 r.

W okresie okupacji hitlerowskiej działała w Odrach organizacja SS. W 1941 r. 20 Niemców kandydowało do NSDAP. Cmentarz umiejscowiony wokół kościoła parafialnego powierzono specjalnej opiece hitlerowskiego urzędu do spraw rasowych i samego Himmlera. Niemiecy uczeni nie dokonali na terenie cmentarza żadnych badań i odkryć. 18 lutego 1945 roku hitlerowcy zamordowali w pobliskiej Czarnej Wodzie Józefa Jażdżewskiego, znamienitego mieszkańca Odrów i współpracownika grupy desantowej LWP „Wołga” ppor. Jana Miętkiego. Odrzy zostały wyzwolone 4 marca 1945 roku. Po wojnie wieś została odbudowana ze zniszczeń i rozbudowana o nowe domy i budynki gospodarcze. Odtworzeniu też uległa populacja miejscowej społeczności.

Przez wszystkie lata istnienia świątyni w Odrach posługę kapłańską pełniło wielu księży. Od 1 września 1996 roku proboszczem parafii jest urzędujący duszpasterz ks. Zbigniew Straszewski.

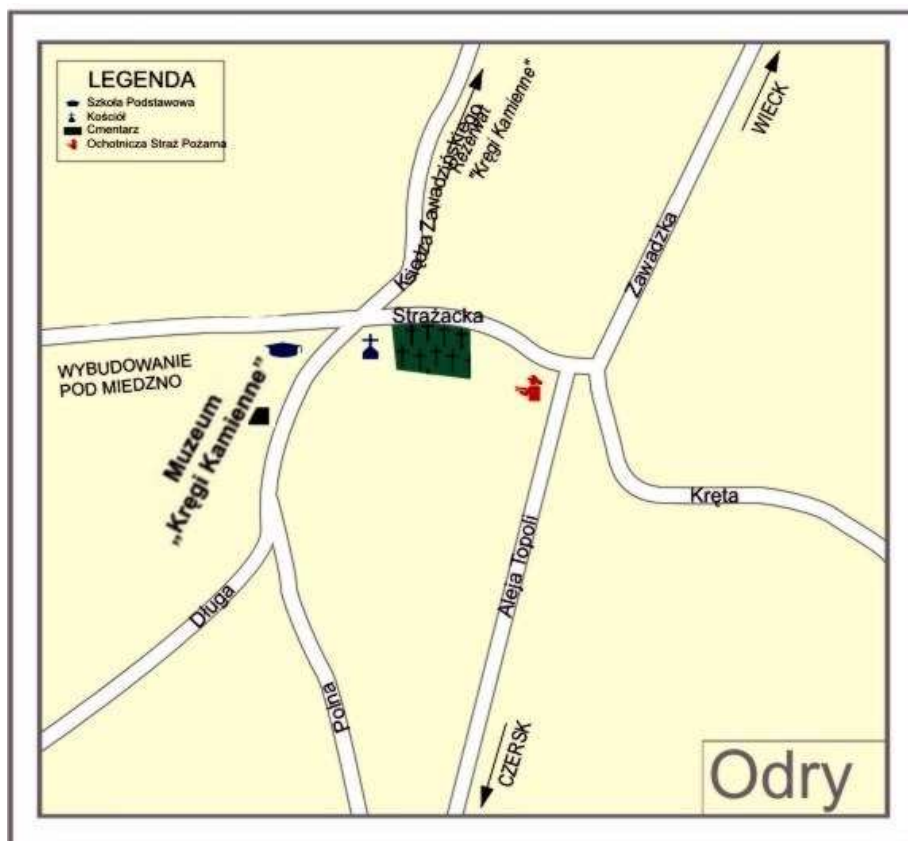
3. Przestrzenna struktura miejscowości.

Wieś sołecka Odry ma układ przestrzenno-architektoniczny, który wykształcił się w XIX w. i I połowie XX w. jako ulicówka z rozwidleniami. We wsi znajduje się ok. 200 zabudowań. Odry mają charakter zwarty skupiony wzdłuż głównych ulic: Długiej, Polnej, Ks. Juliana Zawadzińskiego oraz Strażniczej. Jedynie pojedyncze gospodarstwa porzucane są na śródleśno – łąkowym terenie, na obrzeżach wsi. Wokół Odrów rozciąga się łagodny teren z licznymi stawami, w większości pozostającymi w prywatnych rękach, z wyjątkiem tzw. „Stawu Wiejskiego”, który należy do gminy Czersk. Ten ostatni wymaga pilnych prac porządkowych z powodu zarastania i zanikania. Po przywróceniu należytego stanu stanie się on ciekawym i wartościowym miejscem na planie wsi Odry.

Ścisłe centrum wsi stanowią zabudowanie kościelne (Kościół p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny z cmentarzem i obszernym placem parkingowym) oraz Szkoła Podstawowa prowadzona przez Stowarzyszenie na rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego. Znajdują się tu dwa sklepy, dwa bary, trzy przystanki PKS, figura sakralna Chrystusa Króla. W miejscowości Wojtal umiejscowiony jest przystanek kolejowy (z blaszaną wiatą) na linii Kościerzyna – Gdynia, obsługiwany przez PKP Przewozy Regionalne Sp. z o.o.

Odry z lotu ptaka.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

1. Zasoby przyrodnicze

Pod względem administracji leśnej Sołectwo Odry znajduje się na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Czersk, obręb Czersk, leśnictwo Odry.

Przez teren sołectwa przepływa rzeka Wda (znana trasa spływów kajakowych i miejsce hodowli pstrąga). Rzeka Wda i jej kanał oraz duże połacie obszarów leśnych to miejsce gniazdowania wielu gatunków ptaków, min.: żurawi, znajdują się tu siedliska bobrów, ostoje jelenia dzika i sarny, hodowla pstrąga w Wojtalu oraz wiele ciekawych gatunków flory i fauny.

Cały obszar sołectwa Odry znajduje się na terenie projektowanego obszaru Natura 2000 – Bory Tucholskie – obszar specjalnej ochrony ptaków.

W pobliżu wsi znajduje się rezerwat Kamienne Kręgi. Znany jest przede wszystkim jako cmentarzysko kurhanowe. Kręgi Kamienne w Odrach są największym tego typu obiektem w Polsce oraz drugim, co do wielkości w Europie, zaraz po znanej brytyjskiej budowli.

Rezerwat został utworzony w 1958 r., znajduje się na terenie Nadleśnictwa Czersk, Leśnictwa Odry w odległości 44km na północny wschód od Chojnic i 14 km na północ od Czerska. W bieżącym roku rezerwat obchodzi 50 rocznicę jego utworzenia. Rezerwat ten jest unikalnym obiektem. archeologicznym i przyrodniczym w skali europejskiej, którego obszar wynosi około 16,91 ha. Wewnątrz obiektu pośród rzadkiego sosnowego lasu znajduje się 10 całych i 2 fragmenty kręgów kamiennych, z których najmniejszy posiada średnicę 15 m, a największy 33 m, na obwodnicy kręgów ustawione są kamienie, wystające od 20 do 70 cm ponad powierzchnię ziemi. Oprócz kręgów znajduje się w rezerwacie ponad 20 kurhanów o średnicy od 8 do 12m i wysokości od 0,5 do 2 m. Oprócz kręgów na terenie rezerwatu znajdują się także kurhany. W kręgach i kurhanach odkryto ponad 600 grobów.

Rezerwat „ Kręgi Kamienne” w Odrach

Obficie porastające teren kręgów wrzosy, mchy i porosty kryją liczne niespodzianki archeologiczne. Po wielu badaniach uznano, że obiekt ten jest cmentarzyskiem Gotów, a kurhany i kręgi grobami, czas ich powstania szacuje się na I i II w. n.e. W kręgach znaleziono ozdoby i naczynia z okresu rzymskiego.

Kręgi do dzisiaj stanowią ciekawy przedmiot badań:

- historycznych,
- archeologicznych,
- przyrodniczych,
- kulturowych,
- kosmologicznych.

Występują tutaj cenne i unikatowe w skali Niziu Środkowoeuropejskiego porosty naskalne, które występowały we wczesnej epoce lodowcowej. Spośród 87 współcześnie żyjących tu gatunków, ponad 30 ma swoje centrum występowania w wysokich górach i jest to jedyne w Polsce stanowisko „chróścika kępkowego”. W Odrach znajduje się ponad 20 gatunków porostów umieszczonych na czerwonej liście gatunków zagrożonych wyginięciem. Uważa się za cud, że przetrwały w tak niekorzystnych dla siebie warunkach. Co więcej, porastają one całą powierzchnię głazów, a nie jedynie typową dla nich północną ich część. Fenomen ten, świadczący o mikroklimacie tego miejsca, jest nieustannie monitorowany przez naukowców. Rezerwat Kręgi Kamienne w Odrach są bowiem jedynym w Polsce rezerwatem porostów, z których niektóre występują tylko tutaj.

Porosty w rezerwacie w Odrach.

2. Dziedzictwo kulturowe.

Najcenniejszym obiektem dziedzictwa kulturowego wsi Odry jest pobliski rezerwat Kamienne Kręgi oraz Kościół p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

Podczas letniego i zimowego przesilenia usłany głazami las zapełnia się najróżniejszymi naukowcami i badaczami amatorami, którzy patrząc na ów "cud" z pradziejów, tworzą najwięcej fantastycznych hipotez na jego temat. Najważniejsza z nich to znacznie podwyższone promieniowanie terenu. Według skali Bovisa promieniowanie ciał fizycznych nie przekracza 10 000 jednostek. Promieniowanie powyżej 50 000 jednostek uznaje się za boskie. W Odrach licznik wskazuje 120 000 jednostek.

Mnóstwo ludzi przyjeżdża do Odrów ze względu na zdrowotne walory tego miejsca. Po terenie kręgów przechadzają się całe rodziny. Wiele osób twierdzi, że z tego miejsca emanuje spokój, że można się tu wyciszyć, medytować. Szczególnym zainteresowaniem cieszy się największy z kręgów, liczący ponad 33 metry średnicy i, jak twierdzą radiesteci, promieniujący niebieską energią. Badania radiestezyjne wskazują, że właśnie w jego centrum krzyżują się dwa pasma, przez jednych nazywane liniami geomantycznymi, przez innych - pasmami: złotym i platynowym.

Z myślą o turystach i miłośnikach przyrody oraz historii otwarto we wsi Odry filię Muzeum Historyczno Etnograficznego w Chojnicach, gdzie prezentowane są eksponaty przyrodnicze i archeologiczne pochodzące z wykopalisk w rezerwacie „Kręgi Kamienne”. Rokrocznie rezerwat odwiedza około 11 tysięcy turystów z kraju i z zagranicy.

W centrum Odrów znajduje się neoklasycystyczny murowany z cegły kościół z wysoką wieżą, który wpisany jest do ewidencji zabytków województwa pomorskiego. Istotnym momentem w historii parafii jest wystawienie przez ks. Bp Stanisława Wojciecha Okoniewskiego Dekretu erygującego samodzielną stację duszpasterską, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 1929 r. 24 sierpnia 1931 r. rozpoczęto budowę świątyni, wg projektu inż. architekta z Poznania Stefana Cybichowskiego, nad którą osobisty patronat objął biskup Okoniewski. Stan surowy budowy osiągnięto następnego roku 15 sierpnia. Do końca kwietnia 1933 r. świątynia była przygotowana do konsekracji. Miała ona miejsce dnia 16 lipca 1933 r. za sprawą sufragana chełmińskiego ks. Bp Konstantego Dominika, przy udziale wielu zaproszonych księży oraz starosty chojnickiego Jana Mieszkowskiego i komendanta powiatowego PP Antoniego Woźnickiego. W następnych latach, proboszcz ks. Zawadziński uzupełniał wyposażenie świątyni. W 1936 r. w stoczni Gdańskiej odlano ze stopu miedziano - cynowego dwa dzwony oraz umieszczono w kościele stacje drogi krzyżowej. Do 1938 r. wykonano ołtarz główny (cementowa figura matki Bożej Wniebowziętej), ołtarzy bocznych

(cementowe płaskorzeźby: „Serce Pana Jezusa” i „ Św. Józef z Dzieciątkiem Jezus”), chrzcielnicy (cementowa figura przedstawiająca chrzest w Jordanie) oraz cementową ambonę.

Na początku II wojny światowej, hitlerowcy aresztowali ks. J. Zawadzińskiego 26 października 1929 r. i prawdopodobnie rozstrzelali trzy dni później w Igłowie k. Chojnic.

Po wojnie została odnowiona figura „Chrystusa Króla”, która uległa zniszczeniu. W 1954 r., założono instalację elektryczną w kościele. W kolejnym roku wymalowano świątynię i wykonano polichromię. Natomiast w 1957 r. wykonano 11-głosowe organy pneumatyczne. W 1960 r., z odlewni „Godula” z Bytomia sprowadzono dwa dzwony: „Maryja” i „Józef”.

Do czasów dzisiejszych wykonywano wiele prac uświetniających kościół w Odrach, m.in. montaż elektryczno – mechanicznego napędu dzwonów, odnowiono ogrodzenie kościoła i zabudowań plebanijnych oraz elewację świątyni, założono nowe żyrandole i witraże, postawiono nowy ołtarz i ambonę, powiększono i wyłożono marmurem prezbiterium. Świątynia w Odrach została wpisana do Rejestru Zabytków dnia 10 grudnia 2008 r. W 2009 roku został wymieniony cały dach na kościele.

Z najpilniejszych prac niezbędne jest przebudowanie schodów do kościoła z uwzględnieniem likwidacji barier dla niepełnosprawnych oraz odwodnienie i zagospodarowanie terenu wokół kościoła.

Ołtarz w Odrach

*Kościół w Odrach
p.w. Najświętszej Marii Panny*

Przed rozwidleniem ulicy Polnej z drogą w kierunku Karsina umiejscowiona jest figura Chrystusa Króla. Została zbudowana w 1938 r. wg projektu prof. Wojciecha Durka. Na początku wojny, w listopadzie 1939, czterech Niemców, którzy byli mieszkańcami Odrów, wysadzili w powietrze figurę. Natomiast po wojnie, w 1967 r., rzeźbiarz Teodor Pliński z Wiela odbudował figurę wg pierwotnego projektu z 1938 r. Podczas odbudowy znaleziono szczątki pierwszej figury. Odzyskaną głowę i dłoń wkomponowano w całość odbudowanej figury Chrystusa Króla.

*Figura Chrystusa
Króla w Odrach*

3. Obiekty i tereny.

Na terenie wsi sołeckiej Odry znajduje się boisko, położone za budynkiem szkoły podstawowej. W zasadzie boisko stanowi naturalna i nierówna murawa, przypominająca kształtem prostokąt o nieregularnym kształcie. Boisko oraz cały teren je okalający, jak i dwie bramki na nim stojące, wymagają gruntownej renowacji. Brak jakiegokolwiek małej architektury.

*Boisko za Szkołą Podstawową
w Odrach*

Przez Odry lub w ich pobliżu przebiega kilka szlaków turystycznych:

- szlak zielony "Kręgów Kamiennych" wiodący od stacji kolejowej Czarna Woda przez Klonowice do Wojtala i dalej przez Odry do rezerwatu "Kręgi Kamienne", a stąd do stacji kolejowej Bąk.
- szlak GREENWAY - Naszyjnik północy
- wodny rzeki Wdy (zagospodarowany na terenie gminy Czersk: pomosty, przenoski, postoje)

W centrum wsi w sąsiedztwie kościoła znajduje się utwardzony ogólnodostępny parking.

4. Infrastruktura społeczna.

W Odrach znajduje się:

- szkoła podstawowa, którą od 2001 r. prowadzi Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego,
- Ekspozycja archeologiczno-przyrodnicza prezentująca eksponaty z terenu pobliskiego rezerwatu i Borów Tucholskich,
- remiza Ochotniczej Straży Pożarnej (sala spotkań mieszkańców, garaż)

Szkoła Podstawowa w Odrach

Ekspozycja archeologiczno – przyrodnicza

Muzeum w Odrach

Remiza OSP w Odrach

5. Infrastruktura techniczna.

W Odrach i w sołectwie istnieje gminna sieć wodociągowa, natomiast brak sieci kanalizacyjnej a ścieki odbierane są przez upoważnione do tego przedsiębiorstwo prywatne

i dostarczane do Oczyszczalni Ścieków w Czersku. Odpady stałe od mieszkańców odbierane są przez Zakład Usług Komunalnych w Czersku.

6. Gospodarka i rolnictwo.

Na terenie sołectwa zarejestrowanych jest 18 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (w tym 14 w Odrach): sklepy – 4, zakłady stolarskie i obróbka drewna – 3, usługi leśne – 2, mała elektrownia wodna – 1, organomistrzostwo – 1, inne - 7.

Na terenie sołectwa Odry znajduje się 78 gospodarstw rolnych, z czego 54 we wsi Odry, 70% ogólnej powierzchni gospodarstw to grunty orne, 17% to użytki zielone, 13% - inne. Na terenie sołectwa funkcjonują również 2 gospodarstwa rybackie: jedno w Uroży i jedno w Wojtalu – obiekt Zakładu Hodowli Pstrąga w Zaporze-Myłof sp. z o.o.

7. Kapitał społeczny i ludzki.

W Odrach działają dwie organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego i Ochotnicza Straż Pożarna oraz organizacje nie posiadające osobowości prawnej: Rada Sołecka i Rada Parafialna.

Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego prowadzi od roku 2001 szkołę podstawową z oddziałami 0, I, II i III. Oba stowarzyszenia uczestniczą aktywnie w życiu społecznym mieszkańców oraz były partnerami Gminy Czersk w projektach dofinansowywanych z Pomorskiego Programu Odnowy Wsi.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.

SFERA EKONOMICZNA	Mocne strony	Słabe strony
	1. Walory turystyczne okolicy (brak przemysłu, czyste powietrze, rezerwat „Kręgi Kamienne”, liczne stawy, rzeka Wda i Niechwaszcz, Kanał Wdy), jak również ciekawe umiejscowienie samej wsi Odry - w otoczeniu lasów i łąk – powoduje, że Odry razem z okolicą stanowią ciekawe miejsce dla turystów, a także jako miejsce do osiedlenia na stałe. 2. Mała odległość do pobliskich miejscowości (potencjalne miejsca pracy i edukacji – 12 km do Czerska oraz 9km do Karsina) 3. Wartość historyczna obiektów znajdujących się na terenie wsi (zabytki sztuki sakralnej i świeckiej – Kościół i figura Chrystusa Króla, cmentarz parafialny) 4. Baza parkingowa (parking w pobliżu kościoła oraz obok Domu Strażaka) 5. Hodowla pstrąga tęczowego w pobliskim Wojtalu (coroczne Święto Pstrąga mające duże znaczenie promocyjne) 6. Sprzyjające warunki prowadzenie działalności okołoturystycznej (agroturystyka, zbieractwo i przetwórstwo runa leśnego, rolnictwo z wykorzystaniem nawozów ekologicznych)	1. Brak bazy turystycznej (mało miejsc noclegowych) 2. Brak odpowiedniej infrastruktury (brak kanalizacji, zły stan części dróg, potrzeba remontu wiat przystankowych PKS, mała ilość punktów oświetleniowych) 3. Oddalenie od dużych ośrodków miejskich (duża odległość do ośrodków przemysłowych dających możliwość zatrudnienia) 4. Utrudnione warunki do prowadzenia działalności rolniczej (ziemie klasy 5 i 6) 5. Brak odpowiedniego zagospodarowania istotnego elementu krajobrazu jakim jest tzw. Staw Wiejski w Odrach

SFERA SPOŁECZNA	1. Znaczny udział dzieci i młodzieży w strukturze lokalnej społeczności, co pozwala mieć nadzieje na przyszły rozwój miejscowości Odry 2. Poczucie przynależności do grupy, czyli solidarność społeczna 3. Wzrost świadomości i potrzeby zmian, oraz chęć uczestniczenia w pewnych formach aktywności (duży udział społeczności w imprezach organizowanych przez Radę Sołecką czy OSP) 4. Typowo pomorska mentalność przejawiająca się gospodarnością, pracowitością, dbałością o gospodarstwa i posesje, zagospodarowaniem wszelkich gruntów ornych i zielonych 5. Silne tradycje OSP jako organizatora imprez okolicznościowych 6. Obecność Stowarzyszenia na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego; Zespół Wychowania Przedszkolnego w Odrach	1. Brak obiektów rekreacyjno-sportowych dla młodzieży i dzieci (zaniedbane i niestandardowe boisko bez małej architektury – ławeczek, koszy na śmieci, wiat oraz szatni; brak porządnego placu zabaw dla dzieci) 2. Ograniczona oferta szkolna na miejscu (klasy 0, I, II, III szkoły podstawowej) 3. Brak formalnych i nieformalnych organizacji społecznych takich jak Koło Gospodyń Wiejskich, z wyjątkiem Stowarzyszenia na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego oraz wąskiej grupy mieszkańców skupionej wokół Sołtysa 4. Brak jakiegokolwiek oferty aktywizacji i zagospodarowania wolnego czasu dla każdej grupy wiekowej, takich jak klub sportowy, drużyna harcerska, kółko zainteresowań, KGW, Klubu Seniora, PZEtR 5. Brak osób zdecydowanych na kontynuowanie przewodzenia strukturom OSP.

SFERA EKONOMICZNA	SZANSE	ZAGROŻENIA
	1. Moda na osiedlanie się poza miastem, ale jednocześnie w jego bezpośredniej bliskości, zwana „ucieczką z miast”. Mała odległość miasta Czersk powoduje, że Odry mogą stać się spokojnym miejscem zamieszkania osób pracujących zawodowo w Czersku. Zdecydować może o tym otoczenie pięknej i nieskażonej przyrody, spokoju i pewnej izolacji, bez rezygnacji z dóbr cywilizacji. 2. Możliwość pozyskiwania środków z zewnętrznych źródeł finansowania (fundusze strukturalne, fundacje, konkursy, stowarzyszenia, granty instytucji), a także inne korzyści płynące z integracji z UE (wymiana młodzieży, promocja kultury i rzemiosła) 3. Popyt na agroturystykę i czynny wypoczynek na łonie przyrody – wykorzystanie walorów przyrodniczych i historycznych 4. Zapotrzebowanie na rolnictwo i produkty ekologiczne, w tym na naturalne dary runa leśnego z czystych i nieskażonych terenów. 5. Promocja przedsiębiorczości, zwłaszcza pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom w rozwoju firmy oraz w pomoc w rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej; Korzystne warunki dla podejmowania działalności na obszarze gminy Czersk (ulgi i preferencje) 6. Położenie sołectwa w atrakcyjnym przyrodniczo terenie w pobliżu ważnych znanych szlaków turystycznych.	1. Utrudnienia w sprawnym pozyskiwaniu środków unijnych na potrzeby mieszkańców takie jak: skomplikowane procedury, ostre kryteria, ograniczone możliwości wnoszenia wkładu własnego 2. Konkurencyjność sąsiedniej gminy (Karsin) oraz innych, atrakcyjnych turystycznie wsi zlokalizowanych wzdłuż drogi Czersk – Wiele w przyciągnięciu zainteresowania turystów. 3. Obniżenie wartości sektora rolnego w gospodarce, co wpływa znacząco na regres standardu życia miejscowych rolników 4. Słaba kondycja gospodarcza regionu (zastój gospodarczy, dekonunktura na lokalnym rynku usług, niekorzystne relacje cenowe, zbyt restrykcyjne przepisy hamujące inicjatywy gospodarcze)

SFERA SPOŁECZNA	1. Progres aktywności lokalnej społeczności, która pozwoli na zagospodarowanie wsi odpowiadające konkretnym potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców. Rodzi to nadzieje na realne szanse na poprawę ich jakości życia, a przez to – zastopowanie niekorzystnego zjawiska emigracji do miasta. 2. Tendencja na powrót do korzeni i kultywowanie tradycji. Zainteresowanie bogatą historią wsi Odry. Powstanie emocjonalnej więzi z własną wsią może dać w przyszłości wzrost poczucia odpowiedzialności za swoją „małą ojczyznę”. 3. Wzrost poczucia odpowiedzialności za środowisko lokalne i jego otoczenie 4. Powszechna edukacja społeczna (kampanie społeczne, warsztaty, szkolenia) oraz zaistnienie idei liderów wiejskich spowodują pokonanie stereotypów i barier mentalnych i powstanie podatnego gruntu na tworzenie świadomego społeczeństwa obywatelskiego	1. Migracja młodych ludzi do miast, min. do Czerska, który zaspokaja potrzeby kulturalne i rekreacyjne młodzieży, w postaci licznych zajęć w Ośrodku Kultury, szkołach, świetlicach i bibliotekach. W wyniku tego młodzież przenosi swoją aktywność na działania prowadzone na terenie miasta. Skutkuje to osłabieniem więzi z rodzinną wsią. 2. Rozbieżność pomiędzy tożsamością kulturową a środowiskiem naturalnym i aspiracjami mieszkańców spowodowane negatywnymi skutkami przemian kulturowych 3. Bierność oraz stagnacja lokalnej społeczności objawiające się zaniechaniem działań i poprzestaniem na „czekaniu”. Niechęć do podejmowania odpowiedzialności za sprawy lokalnej społeczności. Większość mieszkańców nie ma wiary w skuteczność działań na rzecz rozwoju, dominuje u nich brak optymizmu i pozytywnej „energii”

IV. Opis planowanych zadań na lata 2009 - 2017

1. Budowa boiska przyszkolnego i placu zabaw dla dzieci w Odrach

Opis zadania: Budowa obiektów, takich jak huśtawki, zjeżdżalnie i piaskownice oraz prace porządkowe na boisku – położenie profesjonalnej murawy, zakup nowych bramek, wyposażenie placu w niezbędną infrastrukturę (ławeczki, stoły, zadaszenia, kosze na śmieci) dla imprez sołeckich

Cel: rozwój sprawności fizycznej młodego pokolenia

Grupa odbiorców: dzieci i młodzież z terenu sołectwa Odry i sołectw sąsiednich

Harmonogram realizacji: 2010 r. – 2011 r.

Koszt: 100.000 zł

Źródła finansowania: PROW, RPO WP, środki własne gminy Czersk, środki od partnerów prywatnych i organizacji pozarządowych

2. Wyposażenie świetlicy przy remizie OSP w Odrach na potrzeby organizacji imprez sołeckich dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz zainstalowanie przydomowej oczyszczalni ścieków

Opis zadania: Wyposażenie w sprzęt sportowo – rekreacyjny (stół do ping – ponga, sprzęt sportowy) i doposażenie kuchni w sprzęt AGD (lodówka, kuchnia, zamrażarka) i RTV (telewizor, odtwarzacz DVD, sprzęt stereofoniczny) do Sali.

Zakup i instalacja odpowiednio dobranej przydomowej oczyszczalni.

Cel: podwyższenie standardu lokalnego centrum edukacyjno-kulturalnego, aktywizacja społeczna i kulturalna mieszkańców, poprawienie sytuacji związanej z odprowadzaniem nieczystości.

Grupa odbiorców: organizacje społeczne, mieszkańcy sołectwa Odry i sołectw sąsiednich

Harmonogram realizacji: 2010 r. – 2012 r.

Koszt: 70.000 zł

Źródło finansowania: PROW, RPO WP, środki własne

3. Kontynuacja przebudowy budynku szkoły oraz remont i zagospodarowanie budynku gospodarczego na potrzeby rekreacyjno – sportowe.

Opis zadania: Remont poddasza w budynku szkolnego z uwagi na przyszłe wykorzystanie na szkolenia aktywizacyjne z wykorzystaniem Internetu.

Cel: Poprawa warunków funkcjonowania szkoły, umożliwienie wykorzystania pomieszczeń szkoły na cele społeczno-kulturalne

Grupa odbiorców: uczniowie szkoły, organizacje społeczne, mieszkańcy sołectwa Odry, turyści

Harmonogram realizacji: 2011 r. – 2013 r.

Koszt: 1.000.000 zł

Źródło finansowania: PROW, RPO WP, środki własne Stowarzyszenia na Rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego, budżet gminy Czersk

4. Zagospodarowanie „Stawu Wiejskiego” w Odrach

Opis zadania: Gruntowne oczyszczenie i pogłębienie popularnego stawu, stworzenie atrakcyjnego terenu zielonego wokół stawu. Dzięki tym pracom uda się przywrócić świetność temu kiedyś urokliwemu miejscu.

Cel: Przywrócenie właściwego stanu istotnemu miejscu na planie wsi Odry.

Umożliwienie wykorzystania stawu do celów turystycznych i promocyjnych wsi Odry.

Harmonogram realizacji: 2011 r. – 2012 r.

Koszt: 100.000 zł

Źródło finansowania: PROW, RPO WP, budżet gminy Czersk

5. Przebudowa schodów do kościoła z uwzględnieniem likwidacji barier dla niepełnosprawnych oraz odwodnienie i zagospodarowanie terenu wokół kościoła

Opis zadania: Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pokonanie przeszkód w postaci schodów. Wykonanie tzw. odwodnienia liniowego na terenie przyległym do kościoła oraz położenie nowych chodników z polbruk.

Cel: likwidacja barier dla niepełnosprawnych oraz likwidacja zjawiska zalewania terenu wokół kościoła i poprawa stanu nawierzchni chodników.

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Odry i sołectw sąsiednich

Harmonogram realizacji: 2011 r. - 2014 r.

Koszt: 100.000 zł

Źródło finansowania: PFRON, PROW, RPO WP, środki własne parafii, kapitał prywatny

6. Budowa punktów oświetleniowych w Odrach i okolicach

Opis zadania: instalacja punktów oświetleniowych na następujących ulicach we wsi

Odry: Polna w liczbie trzech, Długa w liczbie dwóch, wybudowanie pod Miedzno w liczbie dwóch, ks. Juliana Zawadzińskiego w liczbie sześciu, Polna w liczbie trzech oraz jeden punkt Leśna (obie ulice we wsi Wojtal)

Cel: poprawienie bezpieczeństwa drogowego oraz bezpieczeństwa mieszkańców poruszających się wzdłuż ulic miejscowości

Grupa odbiorców: mieszkańcy Odrów, sołectwa oraz turystów

Harmonogram realizacji: 2010 r. - 2013 r.

Koszt: 150.000 zł

Źródło finansowania: budżet gminy Czersk, środki unijne

7. Budowa sieci kanalizacyjnej w sołectwie Odry

Opis zadania: Kanalizacja sanitarna grawitacyjna, przepompownie ścieków wraz z przyłączami tłocznymi oraz przykanaliki sanitarne w Odrach. Umożliwi to uporządkowanie gospodarki ściekowej miejscowości Odry.

Cel: Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, poprawa jakości życia mieszkańców.

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Odry

Harmonogram realizacji: 2013 r. - 2016 r.

Koszt: 4.000.000 zł

Źródło finansowania: środki własne mieszkańców, środki unijne, fundusze ochrony środowiska, budżet gminy

8. Organizacja szkoleń, warsztatów oraz zajęć dla mieszkańców, umożliwienie kształcenia na odległość oraz zagospodarowanie wolnego czasu dla wszystkich grup mieszkańców

Opis zadania: Szkolenia aktywizacyjne i organizacja zajęć tematycznych oraz kół zainteresowań.

Cel: aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców, podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Odry i sołectw sąsiednich

Harmonogram realizacji: 2010-2017

Koszt: 15.000 zł

Źródło finansowania: PO KL, środki własne

9. Organizacja corocznego cyklu imprez i konkursów: Dzień Strażaka, Festyn Świątojański, Dzień Seniora, Dzień Dziecka, Mikołajki, konkurs na najpiękniejszą zagrodę.

Opis zadania: uświetnienie wyjątkowych dni w życiu społeczności Odrów i okolic poprzez organizację imprez i festynów.

Cel: aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców, promocja sołectwa oraz jego walorów przyrodniczych i kulturowych, poprawa estetyki nieruchomości

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Odry, mieszkańcy miasta i gminy Czersk, turyści

Harmonogram realizacji: 2009 r. – 2017 r.

Koszt: ok. 10.000 zł rocznie

Źródło finansowania: Ministerstwo Kultury, powiat chojnicki, środki własne

10. Budowa kapliczki przedpogrzebowej przy kościele parafialnym w Odrach

Opis zadania: Budowa od podstaw kapliczki na terenie przyległym do kościoła. Obiekt ma pełnić funkcję miejsca modlitw i czuwania bezpośrednio przed mszą pogrzebową.

Cel: Umożliwienie przeprowadzenia uroczystości pogrzebowych

Grupa odbiorców: mieszkańcy sołectwa Odry i sołectw sąsiednich

Harmonogram realizacji: 2012 r. – 2016 r.

Koszt: 150.000 zł

Źródło finansowania: środki własne parafii, środki zewnętrzne

11. Budowa drogi na określonych odcinkach (ulicy Polnej w Odrach na odcinku od rozwidlenia do terenu zalesionego, ulicy Długiej w Odrach od rozwidlenia w kierunku Karsina do terenu zalesionego oraz ulicy Nadrzeczej w Wojtalu)

Opis zadania: budowa drogi nową technologią

Cel: polepszenie warunków drogowych

Grupa odbiorców: mieszkańcy wsi Odry

Harmonogram realizacji: 2015 – 2017

Koszt: 1.500.000 zł

Źródło finansowania: budżet gminy Czersk, środki zewnętrzne

12. Organizacja pleneru archeologicznego-przyrodniczego w rezerwacie „Kęgi Kamienne” w Odrach

Opis zadania: coroczne plenery z udziałem naukowców i mieszkańców lokalnej społeczności

Cel: edukacja i uświadomienie mieszkańców o wyjątkowości rezerwatu

Grupa odbiorców: mieszkańcy miasta i gminy Czersk, turyści

Harmonogram realizacji: 2009-2017

Koszt: 10.000 z

Źródło finansowania: PROW, RPO, budżet gminy Czersk

13. Budowa placu zabaw w miejscowości Wojtal

Opis zadania: budowa obiektów, takich jak huśtawki, zjeżdżalnia i piaskownica, bujaki, sprężynowce oraz ławeczki, kosz na śmieci i stojak na rowery.

Cel: zapewnienie miejsca spędzania aktywnego czasu i rekreacji najmłodszych mieszkańców.

Grupa odbiorców: dzieci wsi Wojtal

Harmonogram realizacji: 2012 r.

Koszt: 50.000 zł

Źródła finansowania: środki unijne, środki własne gminy Czersk.

IVa. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne

W miejscowości Odry można wyróżnić kilka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Należy do nich zaliczyć Kościół p. w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, szkołę podstawową prowadzoną przez Stowarzyszenie na rzecz Szkoły w Odrach i Rozwoju Lokalnego, remizę OSP w Odrach, rezerwat Kręgi Kamienne oraz muzeum w Odrach oraz figurę sakralną Chrystusa Króla z terenem przyległym.

Pierwszy z wymienionych obszarów to neoklasycystyczny kościół murowany z wysoką wieżą, który wpisany jest do ewidencji zabytków województwa pomorskiego. Kościół jest jednym z miejsc, które spaja tutejszych mieszkańców, bez względu na pochodzenie społeczne, światopogląd czy przekonania polityczne. Ponadto warto dodać, iż przy kościele funkcjonuje Rada Parafialna.

Szkoła, oprócz swojej głównej funkcji edukacyjnej, stanowi miejsce realizacji projektu dofinansowanego w ramach działania 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego PROW 2007-2013 pn. „Nasza kawiarenka internetowa – udostępnienie sprzętu komputerowego i dostępu do Internetu na terenie sołectwa Odry”. Dzięki temu cennemu przedsięwzięciu, którego realizatorem było Stowarzyszenie, dzieci jak i cała społeczność sołectwa zyskali swobodny i darmowy dostęp do sprzętu komputerowego oraz internetu.

Remiza OSP w Odrach jest miejscem, w którym omawiane są wszystkie najważniejsze sprawy, nurtujące tutejszych mieszkańców. Organizowane są tu spotkania wiejskie oraz cykliczne imprezy kulturalne.

Równie istotnym miejscem jest rezerwat, będący atrakcją turystyczną na skalę międzynarodową, oraz muzeum, w którym zobaczyć można ekspozycję archeologiczno – przyrodniczą.

W Odrach istnieje także specyficzny obszar istotny dla jego społeczności, jakim jest figura Chrystusa Króla z terenem do niej przyległym. Wokół tego miejsca kultu religijnego zbierają się mieszkańcy i wspólnie modlą się podczas najważniejszych świąt. Figura jest obiektem o znaczeniu historycznym i duchowym.

V. Podsumowanie

Na podstawie zebranych informacji na temat specyfiki wsi oraz zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców, odwołując się również do bogatej historii i tradycji, powstała zrównoważona koncepcja nowoczesnego, przyszłościowego sołectwa, będącego odzwierciedleniem potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Ujęta szczegółowo w niniejszym dokumencie wizja wsi Odry wraz z uściśleniem kierunków jego rozwoju na lata 2009 – 2017, została wypracowana w październiku 2009 r. przez zespół roboczy w składzie:

1. Zbigniew Wojtala – sołtys sołectwa Odry
2. Teresa Grubczak – mieszkanka wsi Odry, członek Rady Sołeckiej
3. Henryk Sumionka – mieszkaniec wsi Odry, radny Rady Miejskiej w Czersku
4. Stanisław Trzyński - mieszkaniec wsi Odry, radny Rady Miejskiej w Czersku
5. Henryk Burandt - mieszkaniec wsi Odry, członek Rady Sołeckiej
6. Dorota Sabiniarz - mieszkanka wsi Odry, dyrektor Szkoły Podstawowej w Odrach
7. Janina Peplińska - mieszkanka wsi Odry, członek Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Odrach i rozwoju lokalnego
8. Marian Filas – mieszkaniec wsi Wojtal, członek Rady Sołeckiej
9. Henryk Gołuński – prezes Stowarzyszenia na Rzecz Szkoły w Odrach i rozwoju lokalnego
10. Paweł Gołębiowski – pracownik Urzędu Miejskiego w Czersku.